

Lietuvos istorijos institutas

Miestų tyrimų skyrius

IRMA KAPLŪNAITĖ

**Vilniaus senojo miesto vietoje (A1610K1), Paupio g. 28 2006 m. vykdytų archeologijos
žvalgomųjų tyrimų
ATASKAITA**

Vilnius

2007

TURINYS

IVADAS.....	3
TYRINĖJIMŲ APŽVALGA	4
ŽVALGOMIEJI TYRIMAI.....	5
Šūrfas Nr. 1	5
Šūrfas Nr. 2	6
Šūrfas Nr. 3	7
Šūrfas Nr. 4	8
Šūrfas Nr. 5	9
Šūrfas Nr. 6	10
Šūrfas Nr. 7	10
Šūrfas Nr. 8	12
Šūrfas Nr. 9	12
IŠVADOS	14
RADINIŲ SĄRAŠAS.....	15
NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS	17
NUOTRAUKOS	18
BRĖŽINIŲ SĄRAŠAS.....	22
BRĖŽINIAI.....	23
RADINIŲ PERDAVIMO – PRIĖMIMO AKTAS.....	30
ARCHEOLOGIJOS ŽVALGOMŲJŲ TYRIMŲ PROJEKTAS.....	31
ARCHEOLOGIJOS ŽVALGOMŲJŲ TYRIMŲ PROJEKTO PLANAS	32
TYRIMŲ LEIDIMAS.....	33

ĮVADAS

2006 m. spalio mėnesį Lietuvos istorijos instituto Miestų tyrimų skyriaus ekspedicija (vad. I. Kaplūnaitė) atliko žvalgomuosius archeologijos tyrimus Vilniaus senojo miesto vietoje (A1610K1), Paupio g. 28, UAB „Vilniaus kailiai“ fabriko teritorijoje. Tyrimai vykdyti pagal 2006 m. spalio 19 d. sutartį, pasirašytą tarp Lietuvos istorijos instituto ir UAB „RENOVA“. Žvalgomųjų archeologijos tyrimų tikslas - išsiaiškinti kultūrinio sluoksnio stratigrafiją ir chronologiją. Žvalgomųjų archeologijos tyrimų metu buvo ištirti 9 šurfai, bendro 27,25 m² ploto. Žvalgomieji archeologijos tyrimai buvo atliekami pagal 2006 m. spalio 30 d. tyrėjai I. Kaplūnaitei išduotą leidimą Nr. 237 (žr. priedą psl. 33).

Archeologijos žvalgomųjų tyrimų projektas Nr. 237 (žr. priedą psl. 31) buvo suderintas Mokslinėje archeologijos komisijoje 2006 m. spalio 27 d. Žvalgomųjų tyrimų metu lauko darbus, grafinę fiksaciją ir fotofiksaciją vykdė LII Miestų tyrimų skyriaus laborantas Fumito Tomoi, ataskaitą rašė I. Kaplūnaitė ir F. Tomoi. Brėžinius braižė D. Bugailiškytė. Radinius tvarkė F. Tomoi.

Tyrimų metu surasti radiniai perduoti į Lietuvos nacionalinį muziejų (LNM). Ataskaita parengta 4 egzemplioriais, iš kurių viena perduota užsakovui, dvi Kultūros paveldo departamentui ir viena Lietuvos Nacionaliniam Muziejui.

TYRINĖJIMŲ APŽVALGA

1979 m. Paupio g. tyrimus vykdė Paminklų konservavimo instituto archeologas A. Jankauskas. Kasinėjimų metu ištirti 6 šurfai (3,5 x 0,5 m dydžio) iki 1 m gylio. Tyrinėjimų metu jokių radinių nerasta, žemės nepasiektas.

2004 m. Sklype Paupio g. Nr. 23, 25 tyrinėjo Lietuvos Istorijos Instituto archeologas K. Katalynas. Kasinėjimų metu iškasti 3 šurfai (bendro 8 m²) iki 1,8m gylio. Tyrinėjimų metu rasta XVI – XVII a. datuojamų radinių, tikriausiai čia patekusių su atvežtu gruntu. Žemės pasiektas 1,7 – 1,8 m gylyje.

2004m. Sklype Aukštaičių g. Nr. 2. tyrinėjo Lietuvos Istorijos Instituto archeologas L. Kvizkevičius. Kasinėjimo metu kastos 6 šurfus (bendras 24 m²) iki 2.9 m gylio. Tyrinėjimo metu rasti 247 vnt. radinių. Žemės buvo pasiektas 3.48 m gylyje.

ŽVALGOMIEJI TYRIMAI

Teritorija Paupio g. 28 yra Užupyje, kairiajame Vilnelės upės krante, apie 150 m į PV nuo Bernardinų kapinių, apie 600 m atstumu į PR nuo Šv. Baltramiejaus bažnyčios, esančių dešiniajame Vilnelės krante.. Didžioji fabriko teritorijos dalis yra užasfaltuota, todėl šurfams buvo stengtasi parinkti neužasfaltuotas vietas, nors tokių vietų buvo nedaug. Tyrinėjama vieta nuožulnėjanti š kryptimi, link Vilnelės upės.

Šurfas Nr. 1

(brėž. Nr. 3, nuotr. Nr. 1)

Šurfas Nr. 1 buvo kasamas pietvakarinėje sklypo dalyje, 4.13 m atstumu į PR nuo pastato Nr. 1 PV kampo, 10,63 nuo pastato Nr. 1 įėjimo vakarinės pusės (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 2 x 2 m (4 m²). Tyrimų vieta lygi, apaugusi dekoratyvine veja.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 8 sluoksniai.

Vakarinis pjūvis. Viršutiniame horizonte fiksuotas velėnos sluoksnis (**Nr.1**), kurio storis buvo 6 – 12 cm. Po velėna atsidengė geltonos spalvos smėlio sluoksnis (**Nr.2**). Jo storis buvo 22 – 26 cm.

Giliau, 32 – 34 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis (**Nr.3**). Sluoksniu viršuje fiksuoti žvyro bei juodos žemės su puvėsiais intarpai. Sluoksniu storis svyravo nuo 42 cm iki 70 cm. Jo apačioje, rytinėje pusėje, fiksuoti 4 – 10 cm storio tamsiai pilkos žemės intarpai. Giliau, 74 – 76 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, šurfo ŠR kampe, fiksuoti dar keli pilkšvos spalvos smėlio intarpai.

Po šiuo sluoksniu, 94 – 100 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas kalkių skiedinio sluoksnis su juodos žemės intarpais (**Nr.4**). Šio sluoksniu storis buvo 5 – 10 cm. Po juo, 102 – 104 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus fiksuotas pilkos žemės sluoksnis su smulkiomis griuvenomis (**Nr.5**). Po šio sluoksniu fiksuotas tamsiai rudos žemės sluoksnis (**Nr.6**). Jo storis buvo 3 – 14 cm. Po juo, 104 – 118 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas geltono smėlio

sluoksnis (Nr.7), kurio storis buvo 14 – 44 cm. Šiame sluoksnyje, šurfo R kampe fiksuoti tamsiai rudos spalvos smėlio intarpai, kurių storis buvo iki 16 cm.

Po geltono smėlio sluoksniu, 156 cm gylyje nuo esamos žemės paviršiaus, fiksuotas įžemis (Nr.8) – švarus, šviesiai pilkos spalvos smėlis.

Radiniai. Radiniai buvo surinkti iš apatinio tamsiai rudos žemės sluoksnio (Nr.6). Daugiausiai aptikta vėlyvos (XIX a.) buitinės keramikos (Inv. Nr. 1 - 3). Aptiktas dubens, kurio molio masė maišyta su smėliu, fragmentas (Inv. Nr. 1), vienas kalkinio fajanso fragmentas (Inv. Nr. 4), datuojamas XIX a. II p.

Šurfas Nr. 2

(brėž. Nr. 3, nuotr. Nr.2)

Šurfas Nr. 2 buvo kasamas pietinėje sklypo dalyje, prie pastatų Nr. 2 ir Nr. 3 sandūros, 28,25 m atstumu į R nuo pastato Nr. 2A PV kampo, 1,56 m atstumu į Š nuo pastato 2B pietvakarinio kampo (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 1,5 x 1,5 m (2,25 m²). Tiriama vieta lygi, dengta betoninėmis šaligatvio plytelėmis.

Stratigrafija. Fiksuotas rytinis šurfo pjūvis, tirti 4 sluoksniai.

Rytinis pjūvis Virštiniame horizonte fiksuotos betoninės šaligatvio plytelės, kurių storis buvo 6 cm. Po šaligatvio plytelėmis fiksuotas žvyro sluoksnis (Nr.1). Sluoksnio storis buvo 16 – 22 cm. Po žvyro sluoksniu, 20 – 26 cm gylyje nuo esamos žemės paviršiaus, buvo fiksuotas pilkos žemės sluoksnis (Nr.2) su gausiomis XX a. II p. statybos griuvenomis (jos į horizontą pateko Vilniaus kailių pastato statybos laikotarpyje). Sluoksnio storis buvo 44 – 64 cm. Po pilkos žemės sluoksniu, 64 – 88 cm gylyje nuo esamos žemės paviršiaus, fiksuotas pilkos žemės sluoksnis su smulkiomis griuvenomis ir akmenimis (Nr.3). Sluoksnio storis buvo 112 – 138 cm. Jis susiformavo Vilniaus kailių pastato statybos laikotarpiu. Po pilkos žemės sluoksniu, 192 – 208 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos žemės sluoksnis (Nr.4). Šio sluoksnio storis buvo 88 – 104 cm. Sluoksnio apatinėje dalyje, 248 – 278 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, fiksuotas geltonos spalvos smėlio su žvyro intarpais sluoksnis (Nr.5). Intarpų nuolydis buvo V kryptimi.

Šurfa iškasus iki 300 cm gylio, dėl užgriuvimo pavojaus nuspręsta toliau šurfo nebegilinti. Įžemis nepasiektas.

Radiniai. Jokių archeologiškai vertingų radinių, nesuardyto kultūrinio sluoksnio, šurfe Nr. 2 nebuvo aptikta.

Šurfas Nr. 3

(brėž. Nr. 4, nuotr. Nr. 3)

Šurfas Nr. 3 buvo kasamas teritorijos vakarinėje dalyje, prie pietrytinio elektros transformatorinės (pastatas Nr. 3) kampo, 6,77 m atstumu į R nuo pietvakarinio transformatorinės kampo, 7,48 m atstumu į PV nuo pietvakarinio garažo (pastatas Nr. 4C) kampo (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 1,5 x 1,5 m (2,25 m²). Tiriama vieta lygi, dengta asfaltu.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 4 sluoksniai.

Šiaurinis pjūvis. Viršutiniame horizonte fiksuota asfalto danga, kurios storis buvo 10 cm. Po asfaltu fiksuotas 12 – 20 cm storio stambaus žvyro sluoksnis (Nr.1). Po šiuo sluoksniu, 22 – 38 cm gylyje nuo esamos žemės paviršiaus, fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su statybos atliekomis bei gausiomis medžių šaknimis (Nr.2). Šio sluoksnio storis buvo 52 – 62 cm. Statybos atliekos, aptiktos horizonte, priskirtinos Vilniaus kailių fabriko teritorijos pertvarkymo laikotarpiui (1970 m.). Po tamsiai pilkos žemės sluoksniu, 78 – 90 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, aptiktas pilkos spalvos smėlio sluoksnis (Nr.3). Šio sluoksnio storis buvo 116 – 124 cm.

Po pilkos spalvos smėlio sluoksniu, 202 – 206 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas įžemis (Nr.4) – švarus, šviesiai geltonos spalvos smėlis.

Radiniai. Jokių archeologiškai vertingų radinių, nesuardyto kultūrinio sluoksnio, šiame šurfe nebuvo aptikta.

Šurfas Nr. 4

(brėž. Nr. 4, nuotr. Nr. 4)

Šurfas Nr. 4 buvo kasamas centrinėje sklypo dalyje, kiek arčiau V, šalia rytinės pastato Nr. 4B sienos, 4 m atstumu į ŠV nuo pastato Nr. 4C šiaurinio kampo, 5,27 m atstumu į P nuo pastato 4B šiaurinio kampo (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 1,5 x 1,5 m (2,25 m²). Tirama vieta lygi, apugusi velėna.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 7 sluoksniai.

Šiaurinis pjūvis. Viršiniame horizonte fiksuotas šaligatvio betonas. Po juo fiksuotas žvyro sluoksnis (**Nr.1**). Jo storis buvo 10 – 18 cm. Po šiuo sluoksniu fiksuotas rudos spalvos smėlio sluoksnis su griuvenomis (**Nr.2**), datuojamomis Vilniaus kailių fabriko statybos laikotarpiu (XX a.). Sluoksnio storis buvo 8 – 12 cm. Po rudos spalvos smėlio sluoksniu, 38 – 42 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos žemės sluoksnis su smulkiomis griuvenomis ir žvyru (**Nr.3**). Jo storis buvo 14 – 24 cm. Po juodos žemės sluoksniu, 54 – 64 cm gylyje nuo esamos žemės paviršiaus, fiksuotas šviesiai geltonos spalvos smėlio sluoksnis (**Nr.4**). Šio sluoksnio storis buvo 8 – 12 cm. Jis siaurėjo V kryptimi.

Po šio sluoksniu, 66 – 76 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas 66 – 86 cm storio pilkos žemės sluoksnis (**Nr.5**). Šiame sluoksnyje aptikti du lėšiai. Sluoksnio viršutinėje dalyje, 66 – 76 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas intarpas Nr. 1 – 2 cm storio juodos spalvos žemės sluoksnis su smulkiomis griuvenomis. Lėšis siaurėjo R kryptimi. Intarpas Nr. 2 fiksuotas sluoksnio apatinėje dalyje. Tai 4 – 6 cm storio smėlio juosta.

Po pilkos žemės sluoksniu, 144 – 154 cm. gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas durpingas juodos žemės sluoksnis su organikos priemaišomis (**Nr.6**). Šio sluoksnio storis buvo 74 – 80 cm. Jo viršutinėje dalyje, 150 – 154 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuoti du 4 cm storio juodos spalvos žemės lėšiai (viršutinis – 40 cm, apatinis – 20 cm ilgio). Sluoksnio apatinėje dalyje, 230 – 242 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, aptikta medinio rąsto dalis ir akmuo – tikriausiai tai buvusio statinio liekanos. Rąstas užėjo už šurfo pjūvio. Jis fiksuotas 14 cm atstumu nuo šurfo V kampo. Rąsto dydis – 32 x 18 cm, skersmuo – 18 cm. Akmens dydis – 18 x 36 cm (žr. nuotr. Nr).

Giliau, po juodos žemės sluoksniu, 218 – 228 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, fiksuotas įžemis (Nr.7) – šviesiai pilkos spalvos šlynas.

Radiniai. Radiniai buvo surinkti iš apatinio durpingo juodos žemės sluoksnio (Nr.6). Tai XIX a. buitinės keramikos fragmentai (Inv. Nr. 5- 7). Aptiktas storasienio dubens fragmentas (Inv. Nr. 6), arbatinuko snapelio fragmentas (Inv. Nr. 5).

Šurfas Nr. 5

(brėž. Nr. 5, nuotr. Nr. 5)

Šurfas Nr. 5 buvo kasamas teritorijos šiaurinėje dalyje, šalia pastato Nr. 5 vakarinės sienos, 7,88 m atstumu į ŠV nuo pastato Nr. 6A ŠV kampo, 17,25 m atstumu į V nuo pastato Nr. 7A ŠV kampo, (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 1,5 x 1,5 m (2,25 m²). Tiriama vieta lygi, apaugusi velėna.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 3 sluoksniai.

Šiaurinis pjūvis. Viršutinį horizontą sudarė velėnos sluoksnis (Nr.1), kurios storis buvo 10 – 12 cm. Nuėmus velėnos sluoksnį, 10 – 12 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas skalos sluoksnis (Nr.2). Jo storis buvo 8 – 12 cm.. Po skaldos sluoksniu, 20 – 24 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su smėlio priemaišomis ir stambiomis griuvenomis (Nr.3). Manoma, kad griuvenos į horizontą pateko Vilniaus kailių fabriko statybos laikotarpiu. Šis sluoksnis kastas iki 260 cm gylio nuo esamo žemės paviršiaus. Giliau pradėjus sunktis gruntiniui vandeniui, nebuvo galimybės šurfą toliau gilinti. Įžemis nepasiektas.

Radiniai. Visi šurfe Nr. 5 aptikti radiniai surinkti iš sluoksnio Nr. 3. Tai buitinės keramikos fragmentai (Inv. Nr. 8 - 12). Seniausiems radiniams priskiriamas puodo pakraštėlio fragmentas (Inv. Nr. 10), gamintas iš molio masės, maišytos su smėliu, bei puodo šonelio fragmentas (Inv. Nr. 11), glazūruotas skaidria žalsvos spalvos glazūra. Abu fragmentai datuojami XVII a. Kiti keramikos fragmentai (Inv. Nr. 12 - 13) datuojami XVIII – XIX a.

Šūrfas Nr. 6

(brėž. Nr. 5, nuotr. Nr. 6)

Šūrfas Nr. 6 buvo kasamas pietrytinėje teritorijos dalyje, šalia pastato Nr. 2B šiaurinės sienos, 21,43 m atstumu į R nuo pastato Nr. 2B laiptinės ŠR kampo, 19,32 m atstumu į PV nuo pastato 2C ŠV kampo (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 2 x 2 m (4 m²). Tiriama vieta lygi, apaugusi velėna.

Stratigrafija. Fiksuotas rytinis šurfo pjūvis, tirti 4 sluoksniai.

Rytinis pjūvis. Viršutiniame horizonte fiksuotas velėnos sluoksnis (**Nr.1**), kurio storis buvo 8 – 10 cm. Nuėmus velėną, 8 – 10 cm gylyje, fiksuotas žvyro sluoksnis su statybos atliekomis (**Nr.2**). Jo storis buvo 10 – 22 cm. Statybos atliekas galima priskirti Vilniaus kailių fabriko statybos laikui.

Po žvyro sluoksniu (**Nr.2**), 18 – 20 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas rudos žemės sluoksnis su statybos atliekomis (**Nr.3**). Šio sluoksnio storis buvo 28 – 52 cm. Statybos atliekas galima priskirti Vilniaus kailių fabriko statybos laikui. Šiame sluoksnyje, pjūvio Š pusėje 30 – 40 cm gylyje nuo esamos žemės paviršiaus, aptikti trys 6 -8 cm storio geltonos spalvos smėlio intarpai.

Po rudos žemės sluoksniu, 46 – 72 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos žemės sluoksnis su statybos atliekomis, akmenimis. Šio sluoksnio storis buvo 138 – 140 cm. Statybos atliekos taip pat galima priskirti Vilniaus kailių fabriko statybos laikotarpiui.

Šurfe įžemis pasiektas nebuvo, kadangi šurfo pjūviai slinko ir susidarė užgriuvimo gresmė.

Radiniai. Jokių archeologiškai vertingų radinių, nesuardyto kultūrinio sluoksnio šiame šurfe nebuvo aptikta.

Šūrfas Nr. 7

(brėž. Nr. 6, nuotr. Nr. 7 - 8)

Šūrfas Nr. 7 buvo kasamas teritorijos centrinėje dalyje, kiek arčiau Š, šalia pastato Nr. 6A šiaurinės sienos, 20,38 m atstumu į V nuo Nr. 6A ŠV kampo, 11,9 m atstumu į P nuo pastatų 7B

ir 7C sandūros (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 2 x 2 m (4 m²). Tiriama vieta lygi, dengta asfaltu.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 6 sluoksniai.

Šiaurinis pjūvis. Viršutiniame horizonte fiksuota asfalto danga, kurios storis buvo 10 cm. Po asfaltu fiksuotas 18 – 22 cm storio skaldos sluoksnis (**Nr.1**). Po skaldos sluoksniu, 36 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su skalda (**Nr.2**). Šio sluoksnio storis buvo 26 – 34 cm. Giliau, po tamsiai pilkos žemės sluoksniu, fiksuotas 18 – 22 cm storio šviesiai rudos žemės sluoksnis su statybos atliekomis (**Nr. 3**). Statybos atliekos į horizontą pateko Vilniaus kailių fabriko statybos laiku. Šiame horizonte fiksuoti kalkių skiedinio intarpai.

Giliau, 80 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos žemės sluoksnis su statybos atliekomis (**Nr.4**). Sluoksnio storis buvo 14 – 18 cm. Po juodos žemės sluoksniu, 116 – 120 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas šviesiai rudos spalvos žemės sluoksnis su gausiomis griuvenomis (**Nr.5**). Sluoksnio storis buvo 14 – 22 cm. Po šviesiai rudos spalvos žemės sluoksniu, 114 – 122 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos žemės sluoksnis (**Nr. 6**). Šio sluoksnio apatinėje dalyje, 150 – 158 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, aptikta medienos liekanų. Vienas rąstas buvo 40 x 30 cm dydžio, išsikišęs iš šurfo dugno ŠR kampo. Kitas rąstas buvo 106 x 12 cm dydžio ir tęsėsi per visą šurfą Š – P kryptimi. Šių rąstų paskirtis neaiški, tačiau galima manyti, kad tai buvusio medinio statinio liekanos, datuojamos iki XX a. vid.

Iškopus šurfą iki 160 cm gylio, pradėjo sunktis gruntinis vanduo, todėl įžemio šiame šurfe pasiekti nepavyko.

Radiniai. Visi šurfe aptikti radiniai buvo surinkti iš juodos žemės sluoksnio (**Nr.6**). Jie datuojami XVI a. II p. – XVIII a. Tai puoyninio koklio kryžinės angos fragmentas (Inv. Nr. 14), čerpės fragmentas (Inv. Nr. 15). Aptiktas odos dirbinio fragmentas (Inv. Nr. 16) tikriausiai yra bato dalis.

Šūrfas Nr. 8

(brėž. Nr. 7, nuotr. Nr. 9)

Šūrfas Nr. 8 buvo kasamas teritorijos šiaurinėje dalyje, šalia pastato Nr. 7D pietinės sienos, 4,6 m atstumu į P nuo pastatų 7C ir 7D sandūros, 11,89 m atstumu į V nuo pastato Nr. 8 PV kampo (žr. situacijos planą). Šurfo matmenys 1,5 x 1,5 m (2,25 m²). Tiriama vieta lygi, dengta asfaltu.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 3 sluoksniai.

Šiaurinis pjūvis. Viršutiniame horizonte fiksuota 8 cm storio asfalto danga. Po asfaltu fiksuotas 8-10 cm storio skaldos sluoksnis (**Nr.1**). Žemiau, po skaldos sluoksniu, fiksuotas juodos žemės su smėlio priemaišomis ir statybinėmis atliekomis sluoksnis (**Nr.2**). Jo storis – 154 cm. Statybos atliekos susijusios su 1970 m Vilniaus kailių fabriko remontu. Šiame sluoksnyje, 104 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, aptiktas betoninės konstrukcijos pamatas (žr. brėž Nr. 7) Tai iki 1970 metų šoje vietoje stovėjusios katilinės pamatas.

Po juodos spalvos žemės sluoksniu, 198 cm gylyje nuo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos spalvos žemės sluoksnis (**Nr. 3**).

Pasiekus 245 cm gylį, šurfe pradėjo sunktis gruntinis vanduo. Dėl gruntinio vandens įžemis nepasiektas.

Radiniai. Jokių archeologiškai vertingų radinių, nesuardyto kultūrinio sluoksnio šiame šurfe nebuvo aptikta.

Šūrfas Nr. 9

(brėž. Nr. 7, nuotr. Nr. 10)

Šūrfas Nr. 9 buvo kasamas sklypo rytinėje dalyje, šalia pastato Nr. 9A rytinės sienos, 15,98 m atstumu į Š nuo pastato Nr. 9A PR kampo, 15,22 m atstumu į P nuo pastatų Nr. 9A ir 9B sandūros. (žr. situacijos planą) Šurfo matmenys 2 x 2 m (4 m²). Tiriama vieta lygi, apaugusi velėna.

Stratigrafija. Fiksuotas šiaurinis šurfo pjūvis, tirti 4 sluoksniai.

Šiaurinis pjūvis. Viršutinį horizontą sudarė velėnos sluoksnis (**Nr.1**), kurios storis buvo 11 – 14 cm. Po velėnos sluoksniu fiksuotas tamsiai pilkos žemės sluoksnis su pavienėmis statybos

atliekomis (Nr.2). Statybos atliekos susijusios su nuošalyje buvusio elektros detalių gamyklos cecho griovimu po 1991 m.

Po tamsiai pilkos žemės sluoksniu, 56 – 60 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas šviesiai pilkos žemės sluoksnis su statybos atliekomis (Nr.3). Jo storis buvo 24 – 28 cm. Statybos atliekas ir visą horiozontą taip pat galima priskirti elektros detalių gamyklos cecho griovimo laikui po 1991 m.

Po šviesiai pilkos žemės sluoksniu (Nr. 3), 35 – 36 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus, fiksuotas juodos žemės sluoksnis su griuvenomis (Nr. 4).

Iškasus šį šurfą iki 85 cm gylio, pradėjo sunktis gruntinis vanduo, todėl įžemis nebuvo pasiektas.

Radiniai. Jokių archeologiškai vertingų radinių, nesuardyto kultūrinio sluoksnio, šiame šurfe nebuvo aptikta.

IŠVADOS

1. 2006 m. spalio 31 – lapkričio 7 d. Užupyje, Paupio g. Nr. 28, buvo atliekami archeologiniai žvalgomieji tyrimai. Tyrimų metu iškasti 9 šurfai, bendro 27,25 m² ploto.
2. Tyrimų metu fiksuotas iki 310 cm storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI – XX a. Aptikti buitinės bei statybinės keramikos, odos fragmentai. Iš viso inventorinta 16 radinių.
3. Nustatyta, kad viršutiniai kultūrinio sluoksnio horizontai susiformavo intensyvios urbanizacijos metu – XX a. šioje vietoje statant gamybinius kompleksus. Apatiniai kultūrinio sluoksnio horizontai siekia XVI a., tačiau aiškių duomenų apie čia buvusį užstatymą šiame laikotarpyje negauta. Tai paaiškėtų po išsamių archeologinių tyrimų.
4. Ateityje, vykdant bet kokius žemės judinimo darbus minėtame sklype, mažesniame negu iki 120 cm gylyje, archeologo dalyvavimas netikslingas. Didesniame gylyje, prieš vykdant bet kokius žemės judinimo darbus, būtina atlikti pilnus archeologijos tyrimus.

Irma Kaplūnaitė

RADINIŲ SĄRAŠAS

Šurfas Nr. 1

- Inv. Nr. 1.** Dubens, žiesto pakraštėlio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas rudos spalvos glazūra. Dydis – 90 x 62 x 8 mm. (žr. nuotr. Nr. 11).
- Inv. Nr. 2.** Indo šonelio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas rudos spalvos glazūra. Dydis – 24 x 27 x 5 mm. (žr. nuotr. Nr. 11).
- Inv. Nr. 3.** Puodo, žiesto, pakraštėlio fragmentas. Molio masė pilkos spalvos. Dydis – 29 x 31 x 7 mm. (žr. nuotr. Nr. 11).
- Inv. Nr. 4.** Indo, fajansas, fragmentas. Molio masė baltos spalvos. Padengtas baltos spalvos glazūra. Dydis – 50 x 65 x 5 mm. (žr. nuotr. Nr. 11).

Šurfas Nr. 4

- Inv. Nr. 5.** Arbatinuko snapelio fragmentas. Molio masė baltos spalvos. Padengtas baltos spalvos glazūra. Dydis – 70 x 35 mm. (žr. nuotr. Nr. 12).
- Inv. Nr. 6.** Dubens, žiesto dugnelio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas žalsvos spalvos glazūra. Dydis – 86 x 127 x 9 mm. (žr. nuotr. Nr. 12).
- Inv. Nr. 7.** Puodo šonelio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas rudos spalvos glazūra. Dydis – 50 x 34 x 4 mm. (žr. nuotr. Nr. 12).

Šurfas Nr. 5

- Inv. Nr. 8.** Puodo, pakraštėlio fragmentas. Molio masė pilkos spalvos. Dydis – 40 x 70 x 4 mm. (žr. nuotr. Nr. 13).
- Inv. Nr. 9.** Puodo, pakraštėlio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Dydis – 35 x 71 x 5 mm. (žr. nuotr. Nr. 13).
- Inv. Nr. 10.** Puodo, pakraštėlio fragmentas. Molio masė pilkos spalvos. Dydis – 59 x 45 x 8 mm. (žr. nuotr. Nr. 13).
- Inv. Nr. 11.** Puodo, šonelio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas žalsvos spalvos glazūra. Dydis – 32 x 30 x 5 mm. (žr. nuotr. Nr. 13).

Inv. Nr. 12. Puodo, dugnelio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas rudos spalvos glazūra. Dydis – 32 x 71 x 5 mm. (žr. nuotr. Nr. 13).

Inv. Nr. 13. Puodo, dugnelio fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Padengtas rudos spalvos glazūra. Dydis – 18 x 45 x 5 mm. (žr. nuotr. Nr. 13).

Šurfas Nr. 7

Inv. Nr. 14. Koklio, puodyninio, kryžinės angos fragmentas. Molio masė pilkos spalvos. Dydis – 65 x 41 x 10 mm. (žr. nuotr. Nr. 14).

Inv. Nr. 15. Čerpės fragmentas. Molio masė rusvos spalvos. Dydis – 60 x 108 x 10 mm. (žr. nuotr. Nr. 14).

Inv. Nr. 16. Odos fragmentas. Dydis – 90 x 24 x 1 mm. (žr. nuotr. Nr. 14).

NUOTRAUKŲ SĄRAŠAS

1. Šurfas Nr. 1. Šiaurinis pjūvis.
2. Šurfas Nr. 2. Rytinis pjūvis.
3. Šurfas Nr. 3. Šiaurinis pjūvis.
4. Šurfas Nr. 4. Šiaurinis pjūvis.
5. Šurfas Nr. 4. Medienos fragmentas.
6. Šurfas Nr. 5. Šiaurinis pjūvis.
7. Šurfas Nr. 6. Rytinis pjūvis.
8. Šurfas Nr. 7. Šiaurinis pjūvis.
9. Šurfas. Nr. 8. Šiaurinis pjūvis.
10. Šurfas. Nr. 9. Šiaurinis pjūvis.
11. Šurfo Nr. 1 radiniai.
12. Šurfo Nr. 4 radiniai.
13. Šurfo Nr. 5 radiniai.
14. Šurfo Nr. 7 radiniai.

NUOTRAUKOS

1.

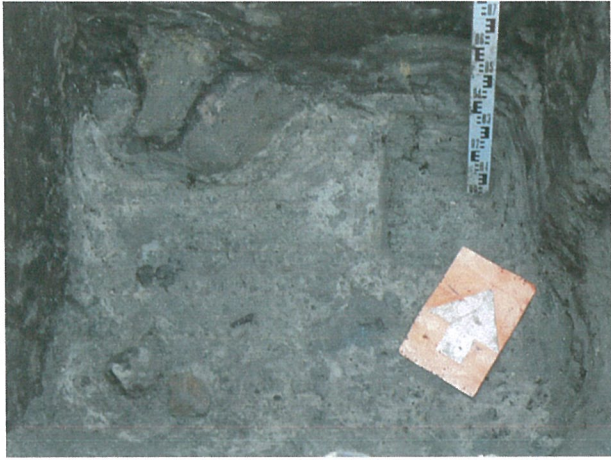
2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

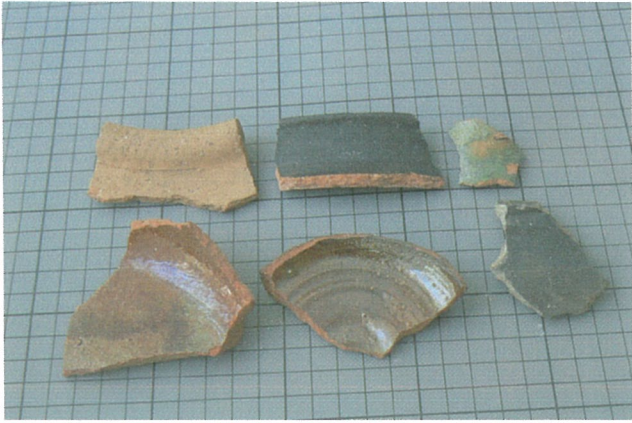
10.

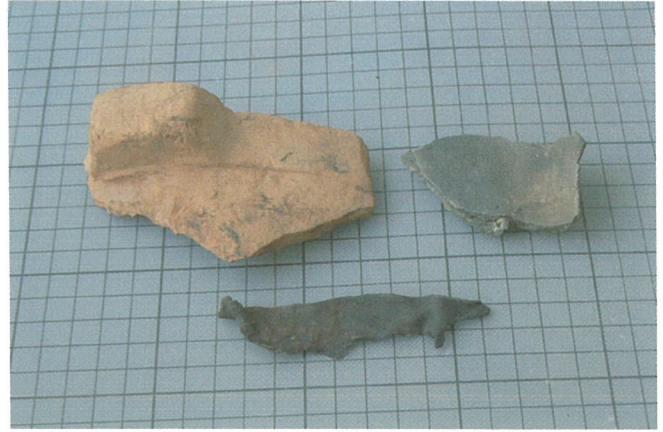
11.

12.

13.

14.

BRĖŽINIŲ SAŖAŠAS

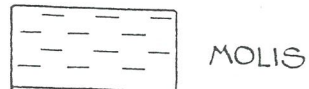
1. Sutartiniai žymėjimai.
2. Situacijos planas. M 1: 1000.
3. Šurfas Nr. 1. Šiaurinis pjūvis. Šurfas Nr. 2. Rytinis pjūvis. M 1: 20.
4. Šurfas Nr. 3. Šiaurinis pjūvis. Šurfas Nr. 4. Šiaurinis pjūvis. M 1: 20.
5. Šurfas Nr. 5. Šiaurinis pjūvis. Šurfas Nr. 6. Rytinis pjūvis. M 1: 20.
6. Šurfas Nr. 7. Šiaurinis pjūvis. Planas. M 1: 20.
7. Šurfas Nr. 8. Šiaurinis pjūvis. Šurfas Nr. 9. Šiaurinis pjūvis. M 1: 20.

PILKA ŽEMĖ

JUODA ŽEMĖ

MOLIS

PLŪKTAS MOLIS

DEGTAS MOLIS

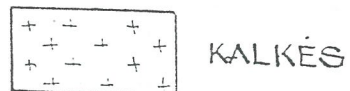
SMĒLIS

SMULKUS ŽVYRAS

STAMBUS ŽVYRAS

KALKĒS

KALKIŅU SKIEDINYS

SMULKIOS GRIUVENOS

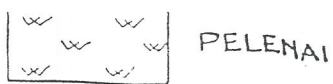
STAMBIOS GRIUVENOS

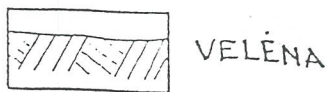
DEGĒSIAI

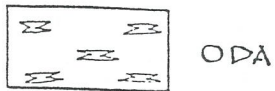
KĀLĻAI

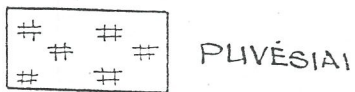
PELENĀI

VELĒNA

ODA

PLŪVĒSIAI

DURPĒS

ŠAKNYŠ

SKERSINĒ MEDIENA

IŠILGINĒ MEDIENA

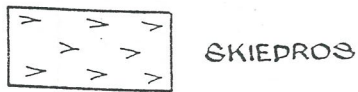
SUNYKUSI MEDIENA

APDEGUSI MEDIENA

KERAMIKA

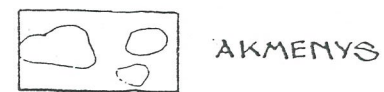
SKIEDROS

ASFALTAS

IŽEMIS

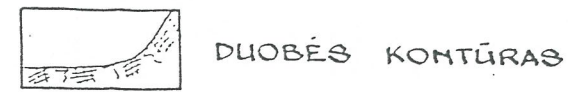
AKMENYS

AKMENŅU GRINDINYS

TAŠYTI AKMENYS

DUOBĒS KONTŪRAS

AKMENŅU MŪRAS

PLYTU MŪRAS

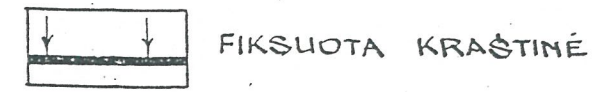
AKMENŅU-PLYTU MŪRAS

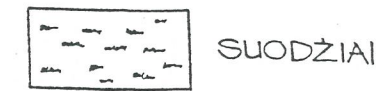
MŪRAS PJŪVYJE

GRUNTIMIS VANDUO

FIKSUOTA KRAŠTINĒ

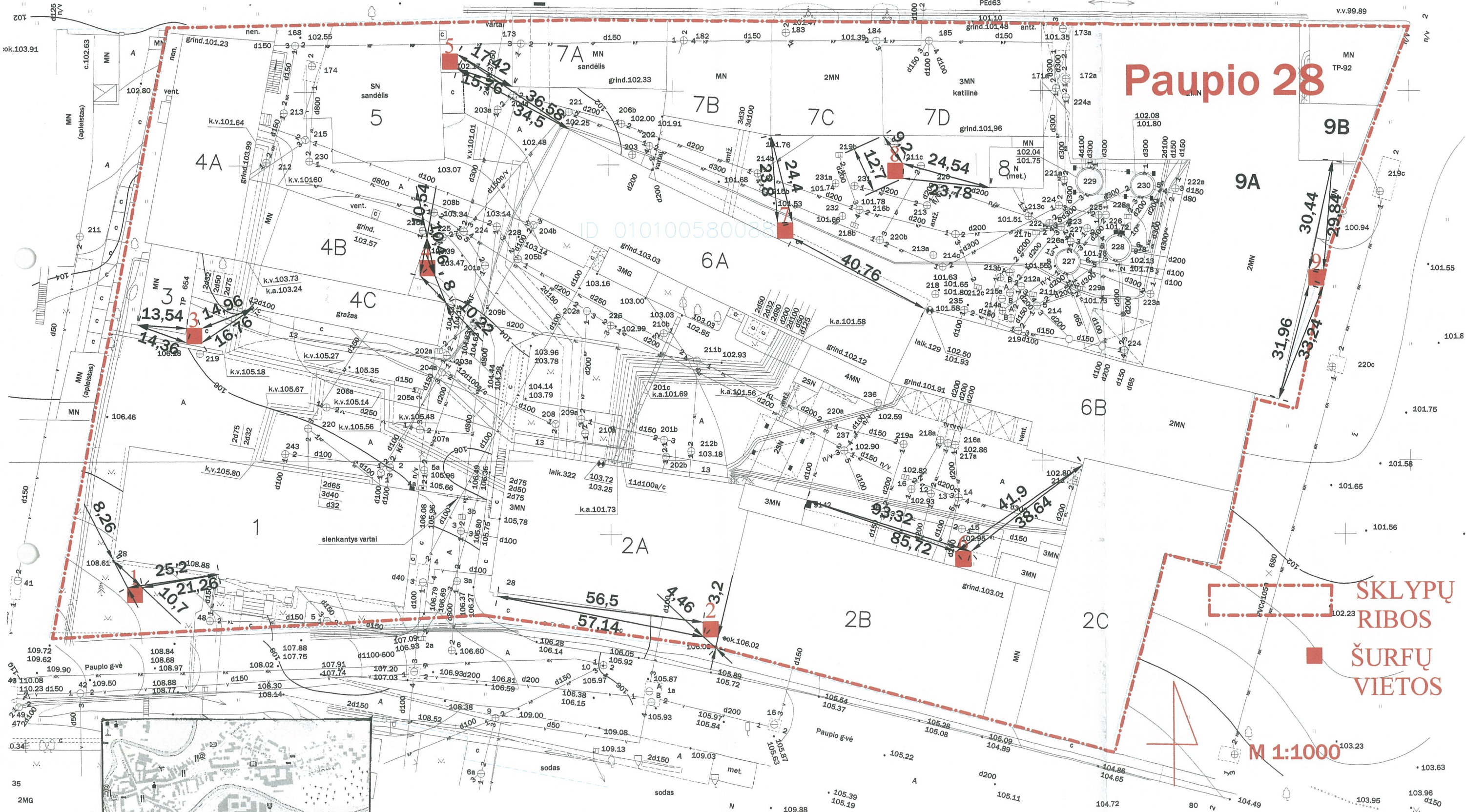

SUODŽIAI

GELEŽIS

PASTABA: Sutartiniai ženklai tarpusavyje derinami

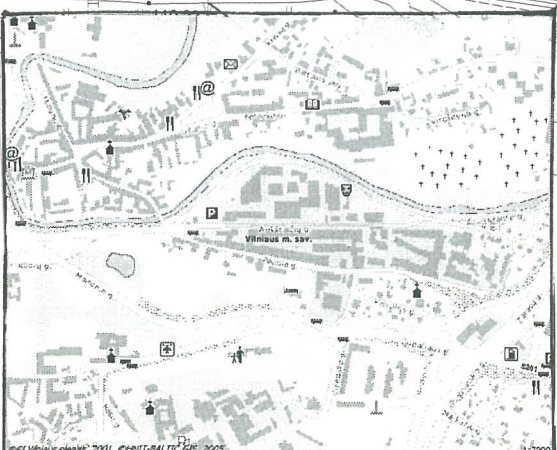

Paupio 28

SKLYPŲ
RIBOS

ŠURFŲ
VIETOS

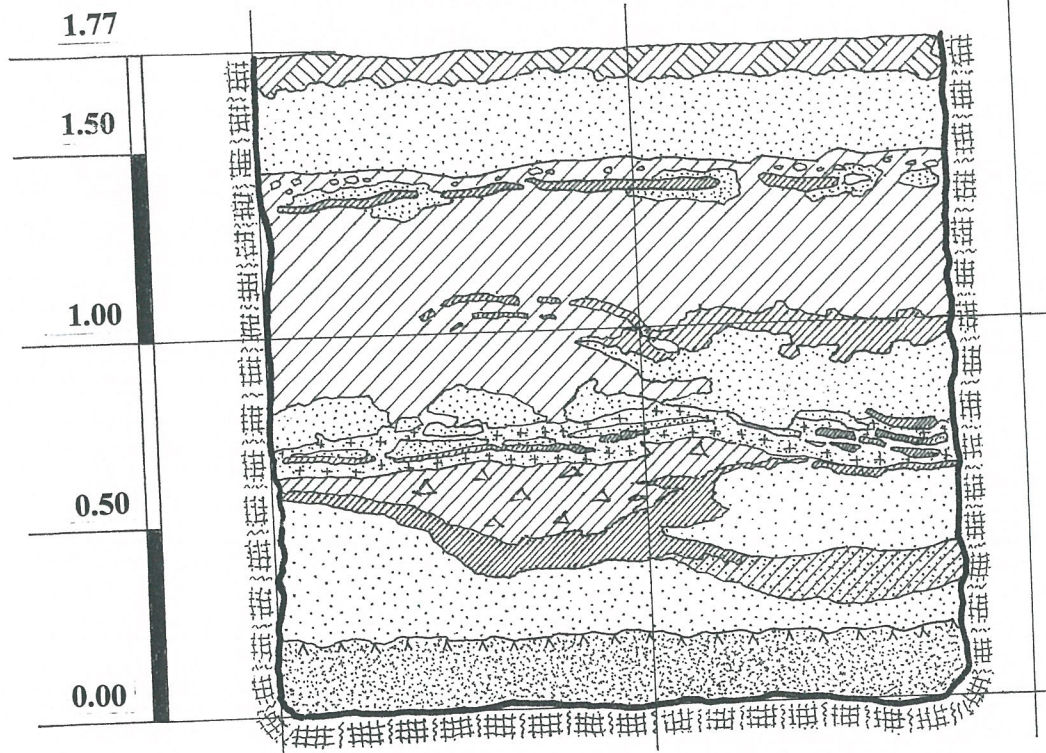
M 1:1000

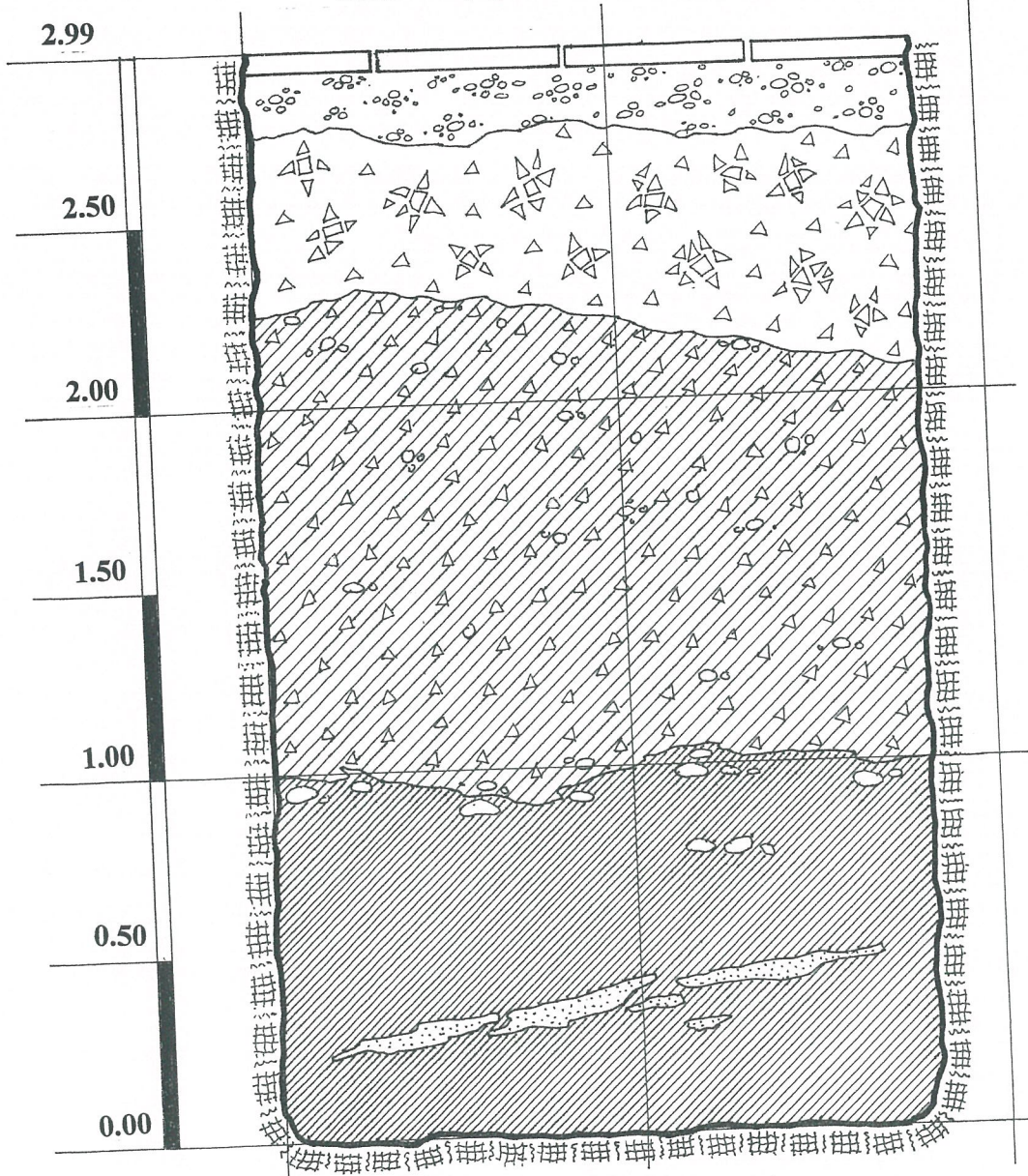
ID 010100580088

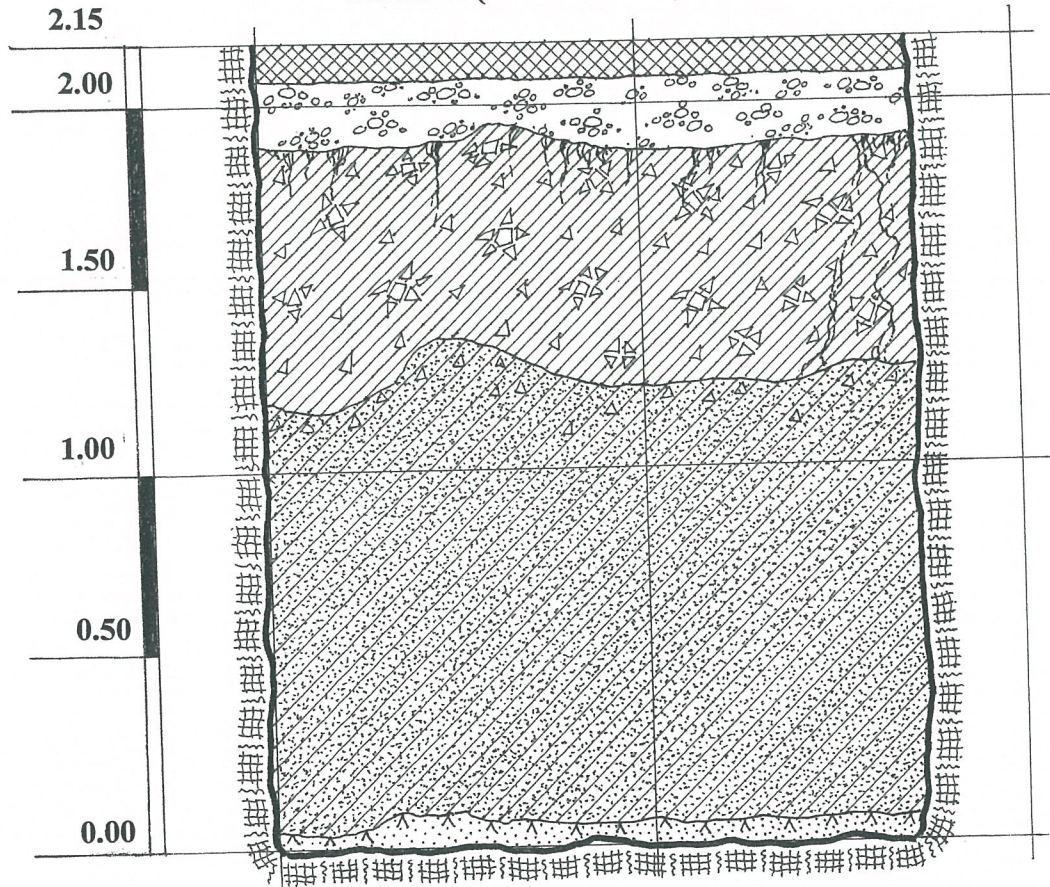
Šūrfas 1. (Šiaurinė siena) M 1:20

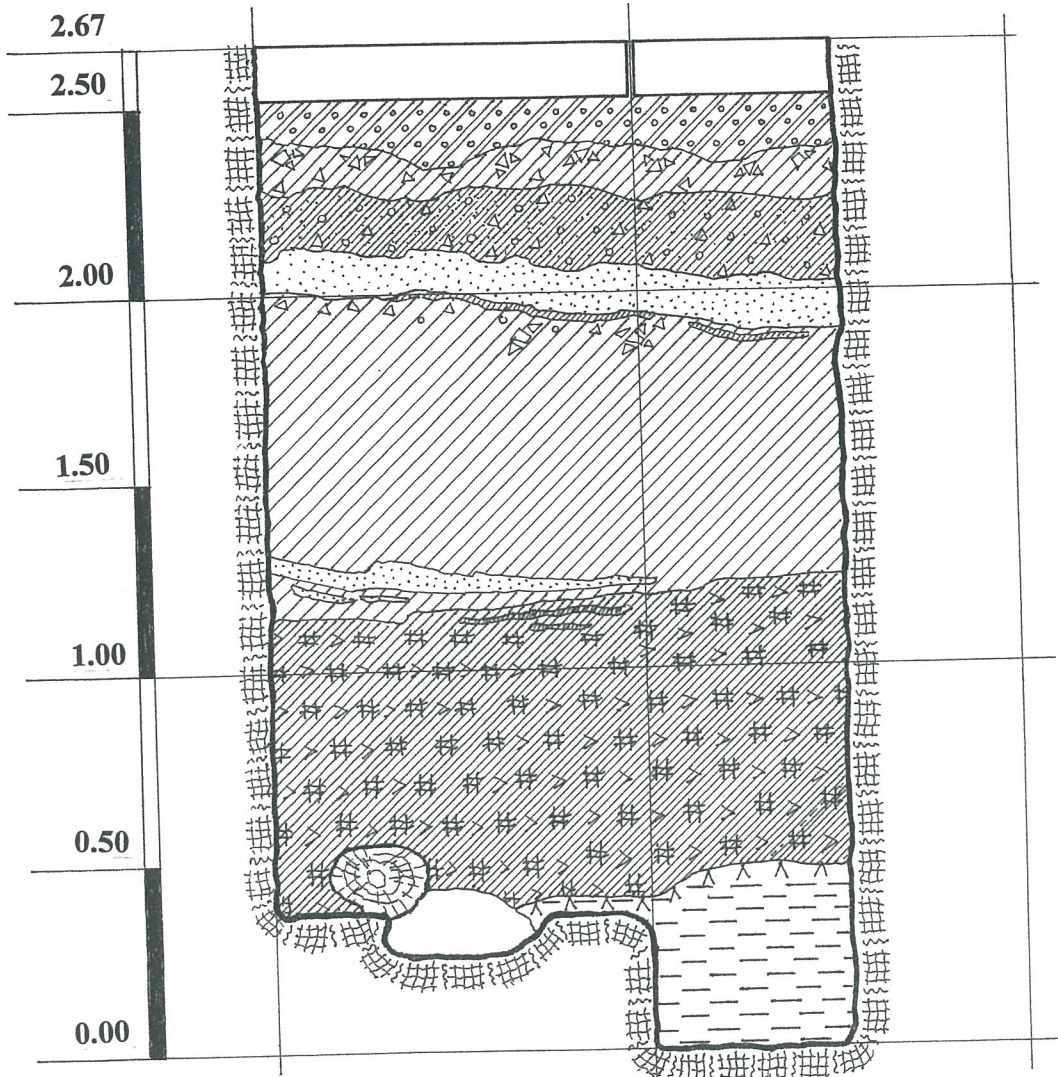
Šūrfas 2. (Rytinė siena) M 1:20.

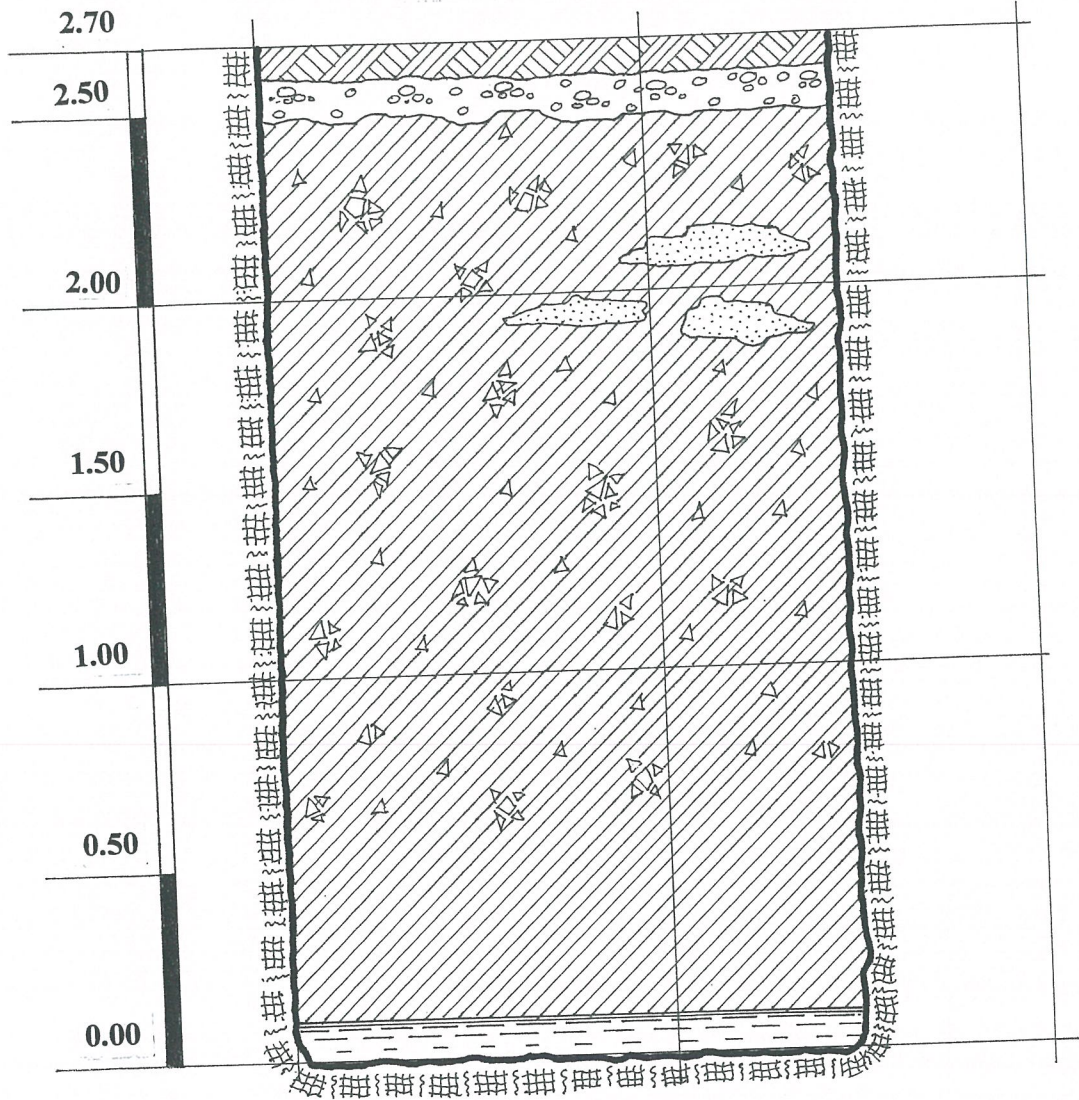
Šūrfas 3. (Šiaurinė siena) M 1:20

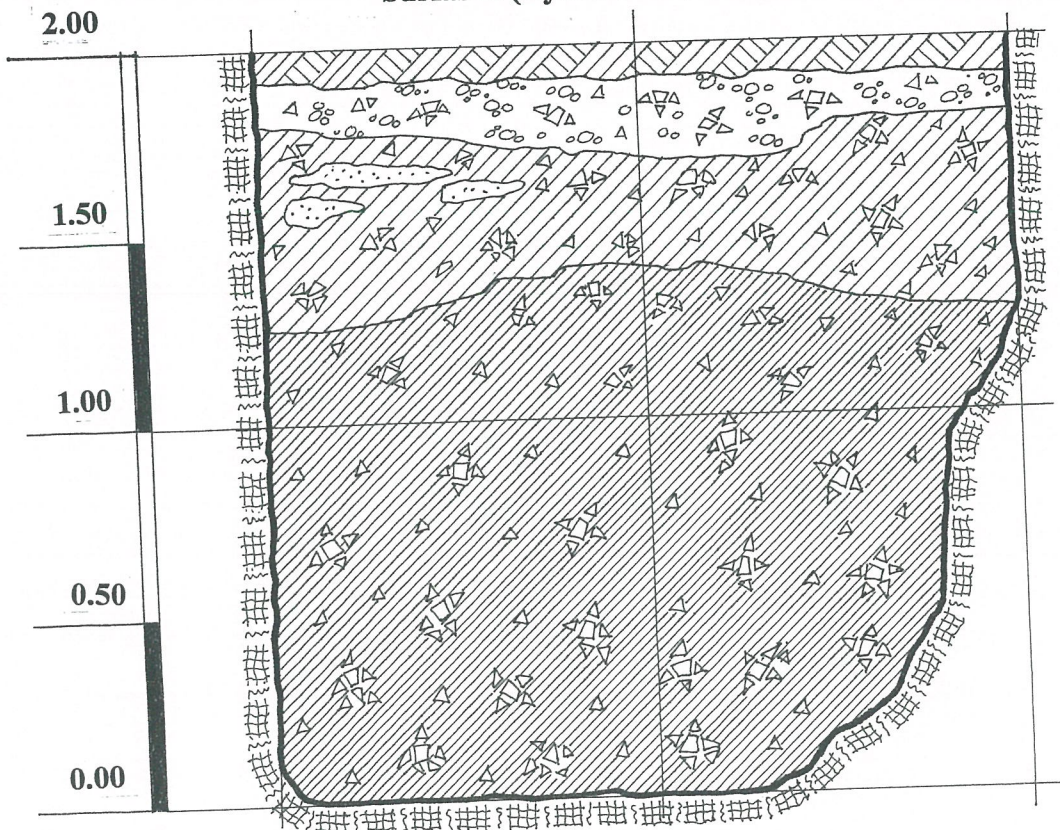
Šūrfas 4. (Šiaurinė siena) M 1:20

Šūrfas 5. (Šiaurinė siena) M 1:20

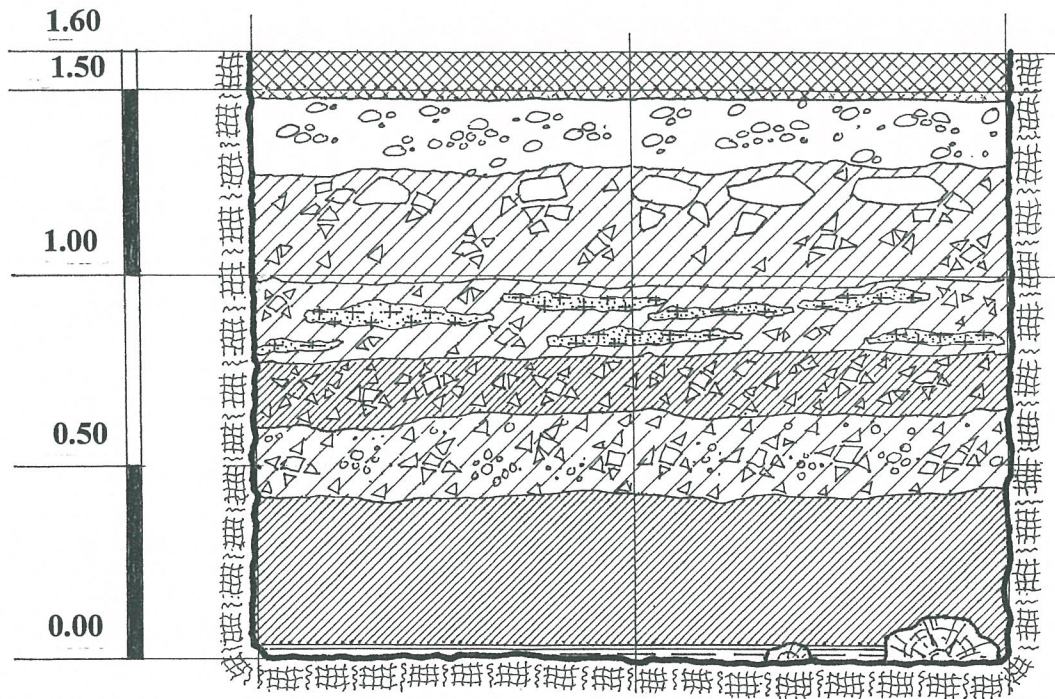

Šūrfas 6. (Rytinė siena) M 1:20.

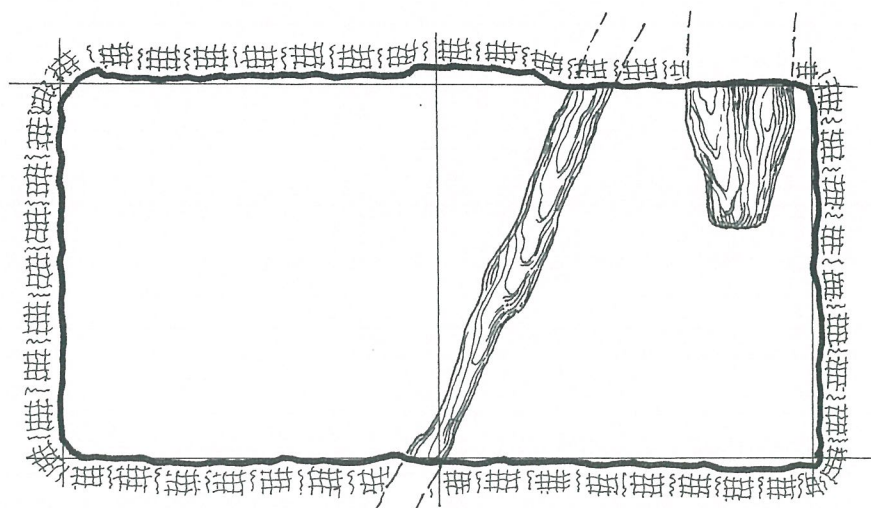

Vilnius 2006 m. Paupio g. 28. Brėžinys Nr.6

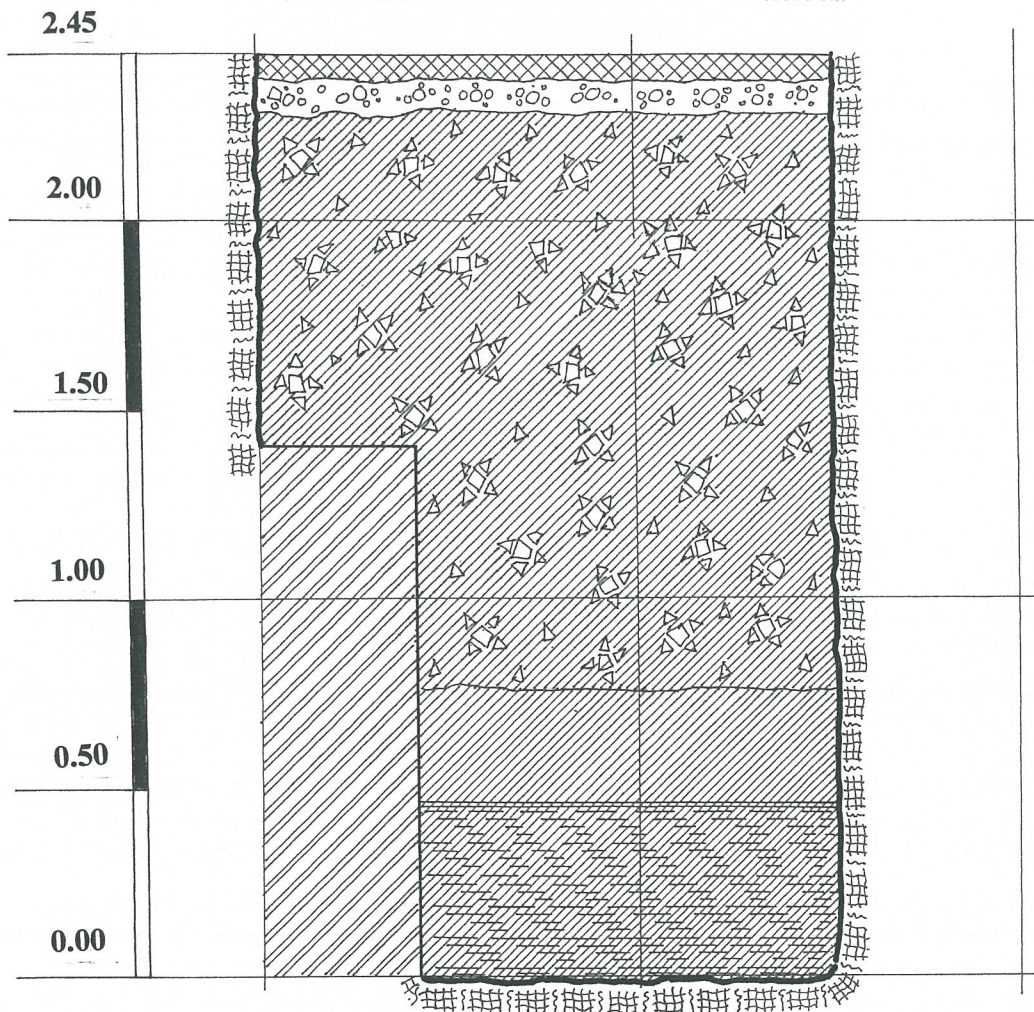
Šūrfas 7. (Šiaurinė siena) M 1:20

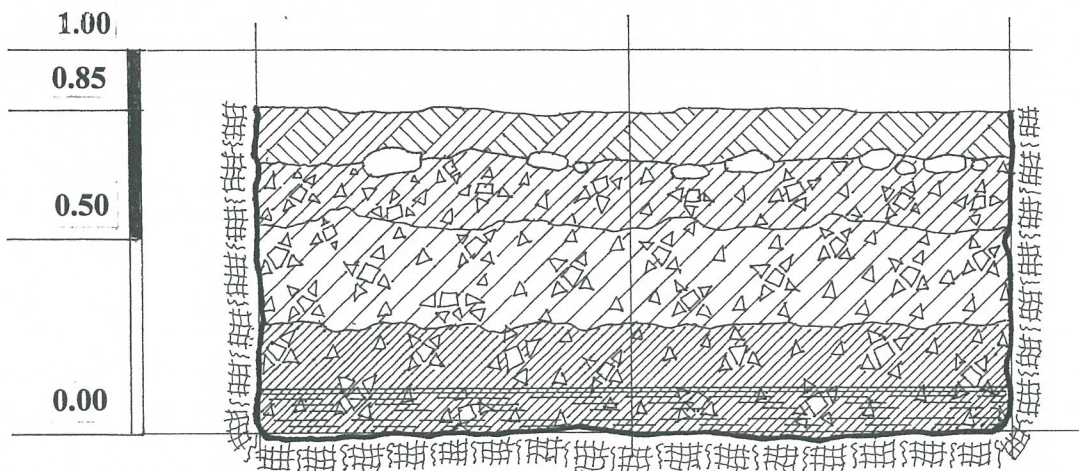
Šūrfas 7 Šurfo dugno planas. M 1:20

Šūrfas 8. (Šiaurinė siena) M 1:20

Šūrfas 9. (Šiaurinė siena) M 1:20

ARCHEOLOGIJOS ŽVALGOMŲJŲ TYRIMŲ PROJEKTAS

Lietuvos istorijos instituto Miestų tyrimų skyriaus
Archeologė Irma Kaplūnaitė

Vilnius
2006 m. spalio 27 d.

Kultūros paveldo departamento
Mokslinei archeologijos komisijai

2006 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų
Vilniuje, Paupio g. Nr. 28 projektas

Ruošiant Vilniaus senamiesčio detalųjį planą, numatyta archeologinius žvalgomuosius tyrimus atlikti Paupio g. Nr. 28. Viso šioje teritorijoje planuojama iškasti 9 šurfus, bendro 36 m² ploto. Darbus numatoma atlikti spalio – lapkričio mėnesiais.

Tyrimuose taip pat dalyvaus LII MTS laborantas F. Tomoi.

Prašau išduoti leidimą archeologijos žvalgomiesiems tyrimams vykdyti.

Priedas: 1. Situacijos planas su pažymėtomis šurfų vietomis.

Archeologė I. Kaplūnaitė

Leidimas galioja iki 2006-11-30

L E I D I M A S

vykdyti archeologinius tyrimus

2006-10-30 Nr.237
Vilnius

Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 18 str. šis leidimas išduotas **I.Kaplūnaitei** vykdyti Vilniaus senajo miesto vietos (A1610K1), Paupio g.28, Vilniaus m., **archeologinius žvalgomojus tyrinėjimus**, taip pat naudoti elektronines priemones, sudarinėti planus, filmuoti, fotografuoti, piešti, rinkti radinius ir mėginius tiriamame objekte.

Tyrimų projektas: 2006 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų Vilniuje, Paupio g. Nr. 28 projektas, 2006-10-27, Nr.237.

Kontrolės skyriaus vedėjas

R.Kraujalis